

Міністерство освіти і науки
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра української літератури,
компаративістики і соціальних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор науково-методичної
та навчальної роботи
“
Б. Жильцов
20 15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СУЧАСНА ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

спеціальність 8.02030301 Українська мова та література
галузь знань 0203 Гуманітарні науки

(освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»)

Гуманітарний інститут

2014 – 2015 рік

Робоча програма курсу “Сучасна теорія літератури” для студентів спеціальності 8.02030301 Українська мова та література, галузі знань 0203
Гуманітарні науки
2014 – 2015 року

Розробник: **Бровко Олена Олександрівна**, професор кафедри української літератури, компаративістики і соціальних комунікацій, доктор філологічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури, компаративістики та соціальних комунікацій

Протокол від “11” лютого 2015 року № 6

Завідувач кафедри української літератури, компаративістики та соціальних комунікацій

 (Я. О. Поліщук)

“ 11 ” лютого 2015 року

Структура програми типова
Години відповідають робочому навчальному плану
Заступник директора Гуманітарного інституту з навчальної роботи
 (О. В. Єременко)

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту

Протокол від “10” березня 2015 року № 6

Вчений секретар (Т. Л. Видайчук)

© КУБГ, 2015 рік

© _____,
20__ рік

Сучасна теорія літератури. Програма навчальної дисципліни. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 23 с.

Укладач: **Бровко О. О.**, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури, компаративістики та соціальних комунікацій.

Рецензенти:

Гнатюк М. М., доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури, компаративістики та літературної творчості Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Горошкіна О. М., доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
I. Опис предмета навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни	9
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I</i>	10
<i>Змістовий модуль II</i>	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни	14
V. Плани семінарських занять	15
VI. Завдання для самостійної роботи	17
VII. Індивідуальне навчальне завдання	19
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	21
IX. Методи навчання	24
X. Методичне забезпечення курсу	24
XI. Питання до екзамену	25
XII. Рекомендована література	
Основна	26
Додаткова	27

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Сучасна теорія літератури» є нормативним документом КВНЗ «Київський університет імені Бориса Грінченка», який розроблено кафедрою української літератури, компаративістики та соціальних комунікацій на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 8.02030301 «Українська мова та література» відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

У програмі враховано необхідність *формування компетенцій*, що забезпечують спроможність фахівця до рефлексії власних дій, аналізу та відбору інформації, синтезу знань і умінь для досягнення мети діяльності. Ці компетенції повинні забезпечувати спроможність випускника отримувати, обробляти та усвідомлювати інформацію, що необхідна для здійснення соціальної діяльності (у тому числі фахової), визначати технологію формування індивідуальної діяльності та забезпечувати її безпечність і ефективність. Укладач програми усвідомлює необхідність приділити увагу формуванню здатностей випускника виконувати професійні завдання та обов'язки інноваційного характеру (здатностям здійснювати інноваційну діяльність). Вид компетенції відповідно пов'язаний зі змістом задачі, яка постане перед випускником магістратури: *компетенції соціально-особистісні* (здатність до критики й самокритики; креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність); *загальнонаукові компетенції* (розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій); *інструментальні компетенції* (навички управління інформацією; дослідницькі навички).

Результати навчання орієнтовані на формування ключових компетентностей випускника (*соціальних* – здатність до співпраці, комунікативні навички; *мотиваційних* – здатність до навчання, винахідливість, внутрішня мотивація; *функціональних* – уміння використовувати джерела інформації для власного розвитку, уміння використовувати ІКТ тощо).

Курс спрямований на формування *фахової літературознавчої компетенції* як сукупності знань про окремі явища і літературний процес загалом в його історичному аспекті та вмінь здійснювати філологічний аналіз, усвідомлюючи закономірності літературного розвитку, навичок оцінювати художню своєрідність творів і творчості письменника в цілому з точки зору не тільки національної культури, але й міжкультурної комунікації. Університетський курс «Сучасна теорія літератури» допомагає майбутнім магістрам філологам пізнати таїни художнього слова, подивитися на літературу як естетичне явище, системно представити знання про літературний процес і літературно-художній

твір як основну його одиницю.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра філології, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Сучасна теорія літератури» необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень магістрантів.

Метою курсу є формування теоретико-літературної підготовки магістрантів, поглиблення знань про сучасні методологічні концепції для здійснення самостійних наукових досліджень. Курс покликаний формувати теоретичну базу магістра філології через опанування основного термінологічного апарату сучасного літературознавства; розвиток аналітичного та критичного мислення, навичок інтерпретації, дослідницького погляду на явища літератури; подальший розвиток вміння вести дискусію, обґрунтовувати власну позицію та розуміти й випрацювати позиції й стратегії, відмінні від власної.

Завданнями курсу є :

- *актуалізація* дослідження зв'язку літературознавства з іншими дисциплінами;

- *сприяння* засвоєнню понятійно-категоріального апарату провідних методологічних концепцій;

- *орієнтація* випускників на практичне використання теоретичної бази в подальшому систематичному вивченні історії української та світової літератури;

- *використання* принципу варіативності наукових підходів сучасного літературознавства щодо інтерпретування літературного твору;

- *активізація* самостійної дослідницької діяльності магістрантів.

Місце курсу в системі мистецтвознавчих, гуманітарних, філософських та інших дисциплін.

Курс «Сучасна теорія літератури» спирається на курс історії літератури, літературної критики, рознавчу підготовку магістрантів, допомагає в засвоєнні інших предметів літературознавчого циклу, зокрема історії української та світової літератур; потребує актуалізації матеріалу, засвоєного студентами в межах цих дисциплін, при цьому використовує поняття філософії, мовознавства, естетики, потребує звернення до психології.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Сучасна теорія літератури» тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Методологія і методи літературознавчих досліджень», «Актуальні питання навчання літературознавчих дисциплін», «Семіотика тексту», «Філологічний аналіз тексту», «Художнє мислення і моделювання».

Під час семінарських занять, індивідуальної та самостійної роботи студенти **набувають комплекс умінь і навичок.**

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен **знати:**

- філософські засади постструктуралізму та деконструктивізму;
- вплив деконструкції на літературну теорію;

- основні риси структуралізму, його філософські передумови, головні концептуальні засади, етапи розвитку;
- особливості психоаналізу, його сучасні інтерпретації;
- особливості семіотичного аналізу літературного твору;
- основні риси феміністичної та гендерної критики в літературознавстві: школи, представники;
- актуальність постколоніальної критики, питання канону та деканонізації;
- сутність системного методу
- поняття нового історизму;
- специфіку постмодерних маргінальних теорій;
- поняття методологічної плюральності.

уміти:

- *володіти* термінологічним апаратом сучасного літературознавства;
- *розпізнавати та застосовувати* на практиці різні літературознавчі методології відповідно до поставлених завдань;
- *здійснювати* аналіз та інтерпретацію літературних творів з використанням опанованого теоретичного матеріалу;
- *аргументувати* своє бачення проблеми тексту в сучасному літературознавстві;
- *опрацювати* основні теоретичні праці та подавати своє аргументоване тлумачення;
- *витлумачити* художній текст з різних методологічних позицій;
- *використовувати* досягнення сучасного літературознавства для здійснення аналізу стану попередньої наукової літератури з фаху; використовувати новітні досягнення філологічної науки у власних наукових дослідженнях;
- *самостійно добирати*, аналізувати і рецензувати спеціальну літературу; застосовувати адекватні методи і прийоми його аналізу.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., із них 12 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 40 год. – самостійна робота, 4 – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль.

Вивчення магістрантами навчальної дисципліни «Сучасна теорія літератури» складанням іспиту.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Сучасна теорія літератури

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>3 год.</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0203 Гуманітарні науки</p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>8.02030301 Українська мова та література</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«магістр»</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1</p> <p>Семестр: 2</p> <p>Аудиторні заняття: 28 години, з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>12 годин</i> Практичні заняття: <i>12 годин</i></p> <p>Індивідуальна робота: <i>4 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>4 годин</i></p> <p>Самостійна робота: 40 год.</p> <p>Семестровий контроль: 36 год.</p> <p>Вид контролю: <i>іспит</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальн робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Сучасні теоретико-літературні дослідження: проблематика, методологія, перспективи									
1.	Вступ. Завдання курсу. Класифікація теоретичних концепцій.	10	4	2		2		6	
2.	Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів	10	4	2			2	6	
3.	Проблематика сучасних компаративних досліджень	12	4	2		2		8	
Модульна контрольна робота		2							2
Разом		34	12	6		4	2	20	2
Змістовий модуль II. Сучасні гуманітарні студії: від теорії до практики									
4.	Психоаналіз та його трансформація в літературознавстві сьогодення	10	4	2		2		6	
5.	Структуралізм. Постструктуралізм Деконструктивізм	12	6	2		4		6	
6.	Концепція інтертекстуальності в літературознавстві	12	6	2		2	2	6	
Модульна контрольна робота		2						2	2
Семестровий контроль									36
Разом		34	16	6		8	2	20	2
Разом за два модулі		108	18	12		12	4	40	4/36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Сучасні теоретико-літературні дослідження: проблематика, методологія, перспективи

ЛЕКЦІЯ 1. Вступ. Завдання курсу. Класифікація теоретичних концепцій

Методологія літературознавства. Мета і завдання курсу. Класифікація теоретичних концепцій. Методологічні засади літературознавства, стан сучасної методології гуманітарних наук. Еклектика, плюральність, міждисциплінарні студії. Мультикультуралізм як складне міждисциплінарне явище. Проблема множинності методологій у теоретико-літературних дослідженнях. Культурні студії. Постколоніальний дискурс. Маргінальність як свідома установка на периферійність. Технологізація літератури в умовах розвитку інформаційно-комунікативних технологій.

ЛЕКЦІЯ 2. Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів

Загальна характеристика міждисциплінарних досліджень. Компаративістика „без берегів”. Поняття „ризоматичної моделі” (Ж. Дельоз, Ф. Гваттарі). „Rhizome Versus Trees”. Приклади аналізу текстів ризоматичної моделі. Поняття „фрактал” у літературі постмодернізму. Літературні фрактали: спроба деконструкції. Літературні фрактали: спроба деконструкції.

Семінар 1. Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів. Стан сучасного українського літературознавства.

ЛЕКЦІЯ 3. Проблематика сучасних компаративних досліджень

Порівняльна поетика. Типологічні спільності в розвитку літератур. Основні напрями порівняльно-типологічних літературознавчих студій. Дефініція поняття «поетика». зіставлення, типологічні збіги. Приклад аналізу оповідних структур у компаративному вимірі. Дослідні галузі сучасної літературної компаративістики. Порівняльно-історичне літературознавство (вивчення генетичних і контактних зв'язків); рецептивна естетика, зокрема критична рецепція і перекладознавство; інтермедіальні студії. Література в системі мистецтв як галузь сучасної компаративістики. Необхідність і актуальність вивчення міжвидової взаємопов'язаності і взаємодії літератури в системі мистецтв. Імагологія як мультидисциплінарна спеціалізація літературної компаративістики. Проблема національного характеру і національний образ світу. Поняття про національну ідентичність. Національні стереотипи у дискурсивному висвітленні.

Семінар 2. Проблеми компаративних досліджень

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Сучасні гуманітарні студії: від теорії до практики

ЛЕКЦІЯ 4. Психоданаліз та його модифікації в літературознавстві сьогодення

Основні поняття та терміни психоданалітичного вчення в літературознавчому вимірі. Міфокритика та юнганство. Приклади міфокритичних студій у літературознавстві. Архетипна критика Нортропа Фрая. Структурний психоданаліз Жака Лакана. Семінари Ж. Лакана як зразок стилю гуманітарних студій. Славоу Жижек: психоданаліз і масова культура. Психоданаліз у сучасному українському літературознавстві.

Семінар 3. Розвиток психоданалітичної теорії та літературознавство

ЛЕКЦІЯ 5. Структуралізм. Постструктуралізм. Деконструктивізм

Значення ідей структуралізму для літературознавства. Ролан Барт: стратегія переходу від твору до тексту. Умберто Еко – семіотик культури. Поняття «відкритий» твір. Тартусько-московська структурно-семіотична школа. Постструктуралізм проти структуралізму. Ідеї Мішеля Фуко. Постструктуралізм у літературознавстві. Жак Дерріда як основоположник деконструктивізму. Філософсько-теоретичні засади постструктуралізму. Концепція тексту. «Археологія знання» Мішеля Фуко. Поняття дискурсу. Концепція автора. Деконструкція як стратегія нового прочитання культури. Жак Дерріда. Концепція знака і письма. Концепція постмодерністського мистецтва. Феномен гри в культурі постмодернізму. Найсучасніші теорії в літературознавчих дослідженнях (етична критика, когнітивістика, риторика, теорія хаосу тощо).

Семінар 4. Структурно-семіотична парадигма літературознавства

Семінар 5. Особливості постмодернізму в гуманітарних студіях

ЛЕКЦІЯ 6. Концепція інтертекстуальності в літературознавстві

Поняття про інтертекстуальність. Учення М. Бахтіна про діалогічність у сучасних теоретико-літературних дослідженнях. Історичні форми міжтекстовості. Міжтекстовість у добу модерну і постмодерну. Концепції інтертекстуальності Ю. Крістевої, Р. Барта. Текст як інтертекстуальна гра. Форми міжтекстуальних відношень. Алюзія, метатекст, колаж, пародія, гіпертекст, палімпсест, текст у тексті. Осмислення категорії метатексту в сучасних дослідженнях. Приклад аналізу колажної поетики.

Семінар 6. Літературознавча конференція «Дискусії довкола Бароко, Премодерну, Модерну, Постмодерну: теоретико-літературний аспект»

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ»

Разом: 108 год.: лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., 4 год. – індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 40 год., 4 – модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 36 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			
Назва модуля	Сучасні теоретико-літературні дослідження: проблематика, мето дологія, перспективи			Сучасні гуманітарні студії: від теорії до практики			
Кількість балів за модуль	60 балів			110 балів			
Бали за відвідування лекцій та семінарських	3 бали			3 бали			
Теми лекцій	Вступ. Завдання курсу. Класифікація теоретичних концепцій	Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів	Проблематика сучасних компаративних досліджень	Психоаналіз та його модифікації в літературознавстві сьогодні	Структуралізм. Постструктуралізм. Деконструктивізм	Концепція інтертекстуальності в літературознавстві	
Теми семінарських Занять	Семінар 1. Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів. Стан сучасного українського літературознавства. (10 балів)		Семінар 2. Проблеми компаративних досліджень (10 балів)	Семінар 3. Розвиток психоаналітичної теорії та літературознавство (10 балів)	Семінар 4. Структурно-семіотична парадигма літературознавства Семінар 5. Особливості постмодернізму в гуманітарних студіях (10 балів)	Семінар 6. Літературознавча конференція «Дискусії довкола Бароко, Премодерну, Модерну, Постмодерну: теоретико-літературний аспект» (10 балів)	
Самостійна робота	Табл. 6.1 виконання на лекції інтерактивних тестів для самоконтролю (2 бали)	Табл. 6.1 опрацювання рекомендованої літератури – конспект (5 балів)	Табл. 6.1 укладання таблиць, підготовка тез, добір джерел (5 балів)	Табл. 6.1 підготовка тез, укладання таблиць, написання есе, добір джерел (5 балів)	Табл. 6.1 виконання на лекції інтерактивних тестів для самоконтролю (2 бали) , підготовка тез, укладання таблиць, написання есе, добір джерел, підготовка питань до дискусії (5 балів)		Табл. 6.1 опрацювання рекомендованої літератури – підготовка конспектів, презентація монографії (робота в мікрогрупах) (10 балів)
ІНДЗ				30 балів (2 модуль)			
Види поточного	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			

контролю		
ПК		Екзамен

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Сучасні теоретико-літературні дослідження: проблематика, методологія, перспективи

Семінар 1. Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів. Стан сучасного українського літературознавства

1. Проблема множинності методологій у літературознавстві. Культурні студії. Постколоніальний дискурс (М. Павлишин). Мультикультуралізм як складне міждисциплінарне явище. Теоретики мультикультуралізму. Маргінальність як свідома установка на периферійність.

2. Огляд концептуальних праць сучасних українських літературознавців (С. Павличко, Т. Гундорова, В. Моренець, О. Астаф'єв, Г. Сивокінь, В. Агеєва та ін.)

3. Літературно-критична есеїстика (О. Забужко, К. Москалець, В. Даниленко, Л. Кисельова та ін.)

4. Технологізація літератури в умовах розвитку інформаційно-комунікативних технологій. Альманах «ЛітАкцент». Письменницькі блоги.

Література

1. Даниленко В. Лісоруб у пустелі : Письменник і літературний процес / Володимир Даниленко. – К. : Академвидав, 2008. – 352 с.

2. Дністровий А. Письмо з околиці : Статті й есе / А. Дністровий. – К. : Грані-Т, 2010. – 240 с.

3. Забужко О. З мапи книг і людей : збірка есеїстики. – Кам'янець-Подільський : Meridian Czernowitz, ТОВ «Друкарня “Рута”», 2012. – 376 с.

4. Москалець К. Людина на крижині : Літ. критика та есеїстика / К. Москалець. – К. : Критика, 1999. – 256 с.

5. Москалець К. Сполохи / К. Москалець. – Л. : Піраміда, 2014.

6. Процюк С. Аналіз крові / Степан Процюк. – К. : Грані-Т, 2010. – 144 с.

7. ЛітАкцент [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litakcent.com/>.

8. Кисельова Л. Виправдання слова. Статті про українську літературу: від Шевченка до сьогодні / Людмила Кисельова. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2014.

9. Чопик Р. Менталітети. Збірка есеїв / Ростислав Чопик. – К.: ТОВ «Українська видавнича спілка ім. Ю. Липи, 2014.

10. Ушкалов Л. Моя Шевченківська енциклопедія: із досвіду самопізнання / Леонід Ушкалов. – Х.: Майдан. 2014.

Семінар 2. Проблеми компаративних досліджень

1. Література в системі мистецтв як галузь сучасної компаративістики. Необхідність і актуальність вивчення міжвидової взаємопов'язаності і взаємодії літератури в системі мистецтв.

2. Імагологія як мультидисциплінарна спеціалізація літературної

компаративістики. Проблема національного характеру і національний образ світу. Поняття про національну ідентичність. Національні стереотипи у дискурсивному висвітленні.

3. Сучасні компаративістичні дослідження українських учених. Огляд праць Дмитра Наливайка («Мазепа в європейській літературі XVIII – XIX ст.: історія та міф», «Шевченко в контексті романтизму і націоналізму», «Історія і міфологія у Шевченка (у контексті європейського-українських культурних зносин доби Відродження», «Українські неокласици і класицизм» та ін.); Романа Гром'яка «Методика реалізації рецептивного підходу до міжнародних літературних контактів»; Галини Сиваченко «В. Винниченко і А. Кестлер: спроба типологічного аналізу»; Елеонори Соловей «М. Волошин та В. Свідзінський: спроба компаративної студії», Володимира Моренця «Національні шляхи поетичного, модерну першої половини XX ст.: Україна і Польща», статті Людмили Грицик, Ігоря Папуші, Василя Будного та ін. *(на вибір слухачів магістратури)*

Література

1. Бровко О. О. Основи компаративістики: навч.-метод. посіб. для орг. самостійної роботи й підготов. до модульної роботи студ. спец. „Українська мова і література”, „Українська мова і література. Мова і література (англійська)”, „Українська мова і література. Мова і література (російська)”/ Олена Олександрівна Бровко ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012 – 215 с.

2. Будний В. Розгадка чарів Цірцеї: національні образи та стереотипи в освітленні літературної етноімагології / Василь Будний // Слово і Час. – 2007. – № 3. – С. 52 – 59.

3. Гачев Г. Национальные образы мира. Общие вопросы / Г. Гачев. – М. : Прогресс, 1995. – 445 с.

4. Клочек Г. Поетика візуальності Тараса Шевченка: монографія. – / Григорій Клочек. – К. : Академвидав, 2013. – 256 с.

5. *Літературна компаративістика*. Вип. IV.: Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми. – Ч. I. – II. – К. : ВД „Стилос”, 2011. – 449 с.

6. *Наливайко Д. С. Україна очима Заходу* / Д. С. Наливайко. – 2-ге вид., доп. – К. : Грамота, 2008. – 782 с.

7. *Наливайко Д. С. Теорія літератури й компаративістика* / Д. С. Наливайко. – К. : Вид. дім „Кієво-Могилянська академія”, 2006. – 347 с.

8. *Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи : антологія* / [ред. Д. Наливайко]. – К. : Вид. дім “Кієво-Могилянська академія”, 2009. – 487 с.

Змістовий модуль II. Сучасні гуманітарні студії: від теорії до практики

Семінар 3. Розвиток психоаналітичної теорії та літературознавство XX – XXI ст.

1. Основні поняття та терміни психоаналітичного вчення в літературознавчому вимірі.
2. Міфокритика та юнгіанство. Приклади міфокритичних студій у літературознавстві.
3. Архетипна критика Нортропа Фрая.
4. Структурний психоаналіз Жака Лакана. Семінари Ж. Лакана як зразок стилю гуманітарних студій.
5. Славоу Жижек: психоаналіз і масова культура.
6. Психоаналіз у сучасному українському літературознавстві.

Література

1. Жижек С. Глядя вкось: Введение в психоанализ Лакана через массовую культуру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.sibnet.ru/book/3582&bn=2>
2. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури / Ніла Зборовська. – К. : Академвидав, 2006. – 504 с. – (Серія: «Монограф»).
3. Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство. – К., 2003. – 392 с.
4. Жак Лакан и структурный психоанализ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.psyoffice.ru/Lakan.html>
5. Павличко С. Теорія літератури. – К. : Основи, 2002. – 679 с.
6. Степанова М. Психологическое лицо литературы / Марина Степанова // Вопросы психологии. – 2006. – № 3. – С. 109–122.

Семінар 4. Структурно-семіотична парадигма в літературознавстві

1. Етапи розвитку, провідні засади структуралізму як наукового методу. Головні питання і терміни структурального літературознавства.
2. Клод Леві-Строс і його "Структурна антропологія".
3. Ролан Барт – структураліст. Концепція творчості.
4. Умберто Еко – семіотик культури. Поняття "відкритий" твір.
5. Тартусько-московська структурно-семіотична школа. Юрій Лотман. Поняття "текст культури", "метатекст", "текст у тексті".
6. Приклади структуралістського й семіотичного аналізу художніх творів.

Література

1. Еко У. Роль читача. Дослідження семіотики текстів / Умберто Еко ; [пер. з англ. М. Гірняк]. – Л. : Літопис, 2004. – 383 с.
2. Западное литературоведение XX века : энциклопедия / [Е. А. Цурганова (гл. науч. ред.)]. – М. : Intrada, 2004. – 560 с.
3. Леві-Строс К. Структурна антропологія. – К. : Основи, 1997. – 388 с.
4. Література. Теорія. Методологія / Упоряд. Д. Уліцька. – К., 2006 – С. 198–234.
5. Лотман Ю. М. В школе поетического слова : Пушкин. Лермонтов. Гоголь

: Кн. для учителя / Ю. М. Лотман. – М. : Просвещение, 1988. – 352 с.

6. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история / Ю. М. Лотман. – М. : Языки русск., культуры, 1996. – 464 с.

7. Лотман Ю. М. Об искусстве : структура художественного текста : Семиотика кино и проблемы киноэстетики; Статьи. Заметки. Выступления (1962 – 1993) / Юрий Михайлович Лотман / [вступит, ст. Р. Г. Григорьева, С. М. Даниэля ; послесл. М. Ю. Лотмана ; сост. Р. Г. Григорьев, М. Ю. Лотман ; сост. альбома ил. И. Г. Ландер]. – СПб. : Искусство-СПБ, 1998. – 704 с.

8. Структурализм : за и против : Сб. статей ; [пер. с англ., франц., нем., чешск., польск. и болг. яз.]. – М. : Прогресс, 1975. – 469 с.

9. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию / Умберто Эко. – СПб. : ТОО ТК „Петрополис“, 1998. – 423 с.

10. Бровко О. Метатекстуальний аспект структури „текст у тексті“: презентації та функції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlush/Filol/2011_6_1/1.pdf

Семінар 5. Особливості постмодернізму в гуманітарних студіях

1. Філософсько-теоретичні засади постструктуралізму.
2. Ролан Барт – теоретик і практик постструктуралізму. Концепція тексту.
3. "Археологія знання" Мішеля Фуко. Поняття дискурсу. Концепція автора.
4. Деконструкція як стратегія нового прочитання культури. Жак Дерріда. Концепція знака і письма. Концепція постмодерністського мистецтва.
5. Феномен гри в культурі постмодернізму.
6. Найсучасніші теорії в літературознавчих дослідженнях (етична критика, когнітивістика, риторика, теорія хаосу тощо).

Література

1. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика : [монографія] / Т. В. Бовсунівська. – К. : ВПЦ «Київ, ун-т», 2010. – 180 с.
2. Гейзинга Й. Номо Ludens. Досвід визначення ігрового елемента культури. – К. : Основи, 1994.
3. Енциклопедія постмодернізму ; [за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. – К. : Вид-во С. Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
4. Зарубежное литературоведение 70-х годов: направления, тенденции, проблемы. – М., 1989.
5. Література. Теорія. Методологія / Упоряд. Д. Уліцька. – К., 2006. – С. 333 – 514.

Семінар 6. Літературознавча конференція „Дискусії довкола Бароко, Премодерну, Модерну, Постмодерну: теоретико-літературний аспект” – 5 б.

Підготувати презентацію монографії за планом:

1. Короткі відомості про автора
2. Окреслення наукової проблеми, якій присвячена монографія
3. Зміст і структура видання
4. Огляд розділів монографії
5. Характеристика технічних аспектів видання (шрифт, обкладинка,

інформаційно-довідковий апарат, бібліографія, ілюстрації тощо)

6. Дискусійні питання монографії. Проблемність викладу, складність / доступність сприйняття

7. Перспектива подальшої розробки цієї наукової проблеми.

Орієнтовний перелік монографій для презентації та обговорення

1. Агеєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку / Віра Агеєва. – К., 2011. – 408 с.
2. Барабаш Ю. Я. „Коли забуду тебе, Єрусалиме...” : Гоголь і Шевченко. Порівняльно-типологічні студії / Юрій Барабаш. – Х. : Акта, 2001. – 373 с. – (Харківська школа).
3. Блум Г. Західний канон : книги на тлі епох ; [пер. з англ. Р. Семків]– К. : Факт, 2007. – 720 с. – (Сер. „Висока полиця”).
4. Бондарева О. Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті : поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : [монографія] / Олена Бондарева. – К. : Четверта хвиля, 2006. – 512 с.
5. Боронь О. Повісті Тараса Шевченка і західноєвропейські літератури: Рецепція та інтертекстуальні зв'язки. — К.: Критика, 2014.
6. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. — К.: Наукова думка, 2008. — 544 с.
7. Герасименко Н. Популярна література кінця ХХ – початку ХХІ ст. / Ніна Герасименко ; Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка НАН України. – Тернопіль : Джура, 2010. – 264 с.
8. Гундорова Т. Кітч і література. Травестії. — К.: Факт, 2008. — 284 с. — (Сер. „Висока полиця”).
9. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій / Оксана Забужко. – Сер. „Висока полиця” / Післям. Л.Ушкалова. – К.: Факт, 2007. – 640 с.
10. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури / Ніла Зборовська. – К., 2006.
11. Мельник Я. Іван Франко й biblia arca / Ярослава Мельник. – Л. : Вид-во Українського Католицького Університету. – 2006.
12. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща / Володимир Моренець. – К. : Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2002. – 327 с.
13. Павличко С. Націоналізм, сексуальність, орієнталізм: складний світ Агатангела Кримського / Соломія Павличко. – К. : Основи, 2001.
14. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму : монографія / Ярослав Поліщук. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2002. – 392 с.
15. Романова О. Кіноромани Алена Роб-Грійє: (Аспекти синтезу мистецтв): монографія / Ольга Романова; Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. – Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. – 244 с.
16. Тарнашинська Л. Презумпція доцільності. Абрис сучасної літературознавчої концептології. – К. : Видавничий дім „Києво-Могилянська

академія». – 2008. – 534 с.

17. Клочек, Григорій Дмитрович. Поетика візуальності Тараса Шевченка : монографія / Г. Д. Клочек. – К. : Академвидав, 2013. – 256 с. – (Монограф).

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

Сучасні теоретико-літературні дослідження: проблематика, методологія, перспективи

Тема 1. Вступ. Завдання курсу. Класифікація теоретичних концепцій
(опрацювання рекомендованої літератури) – **4 години**

Тема 2. Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів
(опрацювання рекомендованої літератури, виконання тестів для самоконтролю) – **2 б.**
4 год

Тема 3. Проблематика сучасних компаративних досліджень – 8 годин
(опрацювання рекомендованої літератури – укладання таблиць, підготовка тез, добір джерел)

Завдання 1.

Заповнити таблицю «Становлення порівняльного літературознавства»

Становлення порівняльного літературознавства	Проблематика досліджень	Представники
<i>Теорія міграції сюжетів</i>		
<i>Теорія самозародження сюжетів</i>		
<i>Історико-типологічна теорія</i>		
<i>Порівняльно-міфологічне літературознавство</i>		

Завдання 2.

Заповнити таблицю «Напрями сучасних компаративних досліджень»

Компаративна галузь	Проблематика досліджень	Представники
Генетично-контактні студії		
Порівняльно-типологічні студії		
Інтертекстуальні студії		
Імагологія		
Інтермедіальні студії		

Завдання 3.

1. Які особливості розвитку компаративних студій у радянському літературознавстві Ви можете назвати?

Оформити результат у вигляді коротких тез.

Завдання 4.

Скласти тези статті (на вибір) з антології: Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи : антологія / [ред. Д. Наливайко]. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2009. – 487 с.

Завдання 5. Навести приклади літературознавчих праць останніх 10 років, у яких дослідження здійснено на засадах компаративної методології (не менше п’яти позицій).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Сучасні гуманітарні студії: від теорії до практики

Тема 4. Психологічний та його модифікації в літературознавстві сьогодення

(опрацювання рекомендованої літератури, підготовка тез, укладання таблиць, написання есе, добір джерел) – 6 годин

Завдання 1.

Опрацювати джерело: Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Л. : Літопис, 2002.

Результат оформити у вигляді тез.

Завдання 2.

Ознайомитися з психологічними студіями українських авторів кінця ХХ – початку ХХІ століття (С. Павличко, Н. Зборовська, М. Нестелєєв, І. Захарчук та ін. на вибір дві статті).

Результат оформити у вигляді тез.

Завдання 3.

Заповнити таблицю:

«Новітні модифікації психологізації»

Підходи	Основні ідеї, проблематика досліджень	Представники, назви праць
<i>Архетипна критика</i>		Н. Фрай
<i>Структурний психологічний аналіз</i>		Ж. Лакан
<i>Психологічний аналіз і масова</i>		С. Жижек

Завдання 4.

Прокоментувати власний філологічний погляд на можливості психоаналітичного літературознавства.

Результати оформити у вигляді есе.

Завдання 5.

Навести приклади літературознавчих праць останніх 10 років, у яких дослідження здійснено на засадах методології психоаналізу (не менше п'яти позицій)

Тема 5. Структуралізм. Постструктуралізм. Деконструктивізм – 6 годин

Семінар 4. Структурно-семіотична парадигма літературознавства

(опрацювання рекомендованої літератури, підготовка тез, укладання таблиць, написання есе, добір джерел, підготовка питань до дискусії, виконання тестів для самоконтролю) – 6 год.

Завдання 1.

Опрацювати статтю

Лотман Ю. Текст у тексті / Юрій Лотман // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Л. : Літопис, 2002. – С. 581 – 598.

Результат оформити у вигляді **конспекта**

Завдання 2.

Підготувати п'ять питань для дискусії «Проблеми семіотичної методології сучасного літературознавства. Концепція Юрія Лотмана»

Завдання 3.

Укласти бібліографічний список праць до теми «Структурно-семіотичні дослідження в літературознавстві» (10 позицій)

Завдання 4. Поміркуйте над питанням: «Чи спроектовані наукові ідеї У.Еко на його творчість?»

Результат оформіть у вигляді есе

Завдання 5. Навести приклади літературознавчих праць останніх 10 років, у яких дослідження здійснено на засадах методології структуралізму (не менше п'яти позицій).

Семінар 5. Особливості постмодернізму в гуманітарних студіях

Завдання 6. – 8 годин

Опрацювати статті (**конспект**):

1. **Дерріда Ж.** Структура, знак і гра в дискурсі гуманітарних наук // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ

століття. – Л. : Літопис, 2002. – С. 617 – 641.

2. **Бартосяк М.** Застосування теорії хаосу в літературознавчих дослідженнях // Література. Теорія. Методологія / Упоряд. Д. Уліцька. – К., 2006. – С. 447 – 469.

3. **Плущеннік Я.** Когнітивізм у літературознавчих дослідженнях // Література. Теорія. Методологія / Упоряд. Д. Уліцька. – К., 2006. – С. 414 – 470.

4. **Уліцька Д.** Етичний поворот у літературознавчих дослідженнях // Література. Теорія. Методологія / Упоряд. Д. Уліцька. – К., 2006. – С. 389 – 414.

Результат оформити у вигляді таблиці:

«Найсучасніші теорії в літературознавчих дослідженнях»

Теорії	Основні ідеї, проблематика досліджень	Представники, назви праць
Етична критика		
Когнітивістика		
Теорія хаосу		
Деконструкція		

Завдання 7.

Підготувати п'ять питань до дискусії: «Ролан Барт: між текстом і твором»

Завдання 8.

Підготувати п'ять питань до дискусії: «Філософсько-літературний дискурс Жака Дерріда»

Завдання 9.

Поміркувати над питанням «Феномен гри в культурі постмодернізму».

Результат оформити у вигляді есе.

Завдання 10.

Навести приклади літературознавчих праць останніх 10 років, у яких дослідження здійснено на засадах постструктуралістської методології (не менше п'яти позицій).

Тема 6. Концепція інтертекстуальності в літературознавстві 10 годин

Семінар 6 (опрацювання рекомендованої літератури – підготовка конспектів, презентація монографії (робота в мікрогрупах))

Завдання

1. **Прореферувати дослідження І. Козлика, Т. Бовсунівської, Н. Пьєге-Гро (конспект):**

Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика : [монографія] / Т. В. Бовсунівська. – К. : ВПЦ „Київ. ун-т”, 2010. – 180 с.

Козлик І. В. Методологічний стан сучасного українського літературознавства: деякі аспекти проблеми // Русская литература.

Исследования: Сб. науч. тр. – К. : Логос, 2006. – Вып. VIII. – С. 36 – 61.

Пьеге-Гро Н. Введение в теорию интертекстуальности / Н. Пьеге-Гро ; [пер с фр. Г. К. Косиков, В. Ю. Лукасик, Б. П. Нарумова ; общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова]. – М. : Изд-во ЛКИ, 2007. – 270 с.

2) Підготувати презентацію монографії (на вибір магістрантів) за планом:

- Короткі відомості про автора
- Окреслення наукової проблеми, якій присвячена монографія
- Зміст і структура видання
- Огляд розділів монографії
- Характеристика технічних аспектів видання (шрифт, обкладинка, інформаційно-довідковий апарат, бібліографія, ілюстрації тощо)
- Дискусійні питання монографії. Проблемність викладу, складність / доступність сприйняття
- Перспектива подальшої розробки цієї наукової проблеми.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Сучасні теоретико-літературні дослідження: проблематика, методологія, перспективи			
Тема 1. Вступ. Завдання курсу. Класифікація теоретичних концепцій (4 год. - опрацювання фахових видань, конспект)	Індивідуальне заняття, екзамен	3	II
Тема 2. Міждисциплінарні підходи до літератури та її контекстів (4 год. - опрацювання фахових видань, конспект)	Семінарське заняття, інтерактивне текстування, екзамен	2	III
Тема 3. Проблематика сучасних компаративних досліджень (8 год. - укладання таблиць, підготовка тез, добір джерел)	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	IV
Змістовий модуль II. Сучасні гуманітарні студії: від теорії до практики			
Тема 4. Психологія та його модифікації в літературознавстві сьогодення (6 год. - підготовка тез, укладання таблиць, написання есе, добір джерел)	Семінарське заняття, екзамен	5	V
Тема 5. Структуралізм. Постструктуралізм. Деконструктивізм (8 год. - працювання фахових видань. підготовка тез, укладання таблиць, написання есе, добір джерел, підготовка питань до дискусії)	Семінарські заняття, інтерактивне тестування, екзамен	5	VI
Тема 6. Концепція інтертекстуальності в літературознавстві (10 год. - опрацювання фахових видань - підготовка конспектів, презентація монографії (робота в мікрогрупах)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, екзамен	10	VII
Разом: 40 год.	Разом: 30 балів		

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

ІНДЗ «Від теорії до практики: аналіз художнього твору в межах обраної методологічної системи» (підготовка магістерської тези – формулювання теми роботи, мети, визначення об'єкта, предмета, теоретико-методологічної основи, обґрунтування методів і прийомів дослідження (з поясненням, які саме концепції, методи і прийоми буде залучено при розв'язанні конкретних завдань магістерської роботи)).

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Сучасна теорія літератури» орієнтоване на систематизацію, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу та розвиток компетенцій, необхідних для самостійної дослідницької роботи.

Мета ІНДЗ: поглиблення, систематизація та практичне застосування знань із навчального курсу, формування творчого аналітичного підходу до розв'язання поставленої наукової проблеми.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних та семінарських занять.

Вид ІНДЗ, вимоги до нього та оцінювання:

Написання та захист магістерської тези (30 балів)

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30-25	Відмінно
Достатній	24-16	Добре
Середній	15- 8	Задовільно
Низький	0-7	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Сучасна теорія літератури». Магістрант може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

Таблиця 7.2

Критерії оцінювання ІНДЗ
(наукового дослідження або доповіді)

	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним
/п		

		критерієм
	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 бали
	Складання плану реферату	3 бали
	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	12 балів
	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2 бали
	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2 бали
	Разом	30 балів

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Відвідування лекцій	1	3	4
	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	2	2
	Тест для самоконтролю (інтерактивне тестування на лекції)	2	2	4

Виконання завдань для самостійної роботи (домашнього завдання до тем семінарських занять – написання есе, добір джерел, укладання таблиць, підготовка питань до дискусії)	5	4	20
Робота на семінарському занятті	10	5	50
Модульна контрольна робота	25	2	50
ІНДЗ	30	1	30
Опрацювання фахових видань	5	2	10
максимальна кількість балів 170			

Розрахунок: $170:60=2,8$ (коефіцієнт)

Оцінка: кількість набраних балів: 2,8

Додається екзамен (max 40 балів)

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання

«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи (за рівнем пізнавальної діяльності): проблемного викладу матеріалу, частково-пошуковий

Форми роботи студентів:

- участь у лекціях;

- виступ з повідомленням на семінарі;
- підготовка питань до дискусії; участь у дискусії на семінарі;
- самостійне реферування статей;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз;
- укладання таблиць, підготовка тез, добір списку джерел;
- аналіз монографії за схемою (робота в мікрогрупах);
- інтерактивне тестування;
- написання есе;
- бліц-опитування;
- підготовка магістерської тези та її захист.

Методи контролю

Поточний контроль:

- письмова модульна робота (теоретичні питання, проблемні питання за самостійно прочитаними статтями);
- захист ІНДЗ – магістерської тези;
- інтерактивне тестування.

Форма семестрового контролю:

іспит.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби поточного та підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт, тестові завдання, завдання для самостійної роботи);

XI. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Як Ви ставитесь до залучення досвіду природничих та точних наук до гуманітарних студій? Відповідь обґрунтуйте
2. Спробуйте обґрунтувати необхідність і актуальність вивчення міжвидової взаємопов'язаності і взаємодії літератури в системі мистецтв.
3. Чому імагологію вважають мультидисциплінарною спеціалізацією літературної компаративістики?
4. У чому, на Вашу думку, полягає актуальність постколоніальної критики, питання канону та деканонізації?
5. Спираючись на прочитані праці, поміркуйте, як Ви розумієте значення когнітивістики для літературознавства?
6. На основі прочитаних праць прокоментуйте вплив деконструкції на літературну теорію.
7. Як сучасні інтерпретації психоаналітичної теорії спроектовані на літературознавство?
8. У чому полягають особливості структурно-семіотичного аналізу літературного твору?

9. Спираючись на прочитані праці, поміркуйте, як Ви розумієте значення теорії хаосу для літературознавства?
10. Спираючись на прочитані праці, поміркуйте, як Ви розумієте значення етичної критики для літературознавства?
11. Спираючись на прочитані праці, поміркуйте: теорія інтертекстуальності – це окрема галузь дослідження, методологічний принцип чи щось інше?
12. Спробуйте окреслити філософські засади постструктуралізму та деконструктивізму.
13. Наведіть приклади і прокоментуйте залучення концепція гри до літературознавчого дискурсу
14. Спираючись на прочитані праці, прокоментуйте тезу про кореляцію психоаналітичних студій і масової культури
15. Як Ви розумієте поняття «теоретичний еkleктизм» і «плюральність методології»?
16. Як наукові ідеї У. Еко спроектовані на його творчість?
17. Спробуйте виокремити проблеми, які ілюструють методологічний стан сучасного українського літературознавства
18. Чому дискурс Жака Дерріда називають філософсько-літературним?
19. Прокоментувати власний філологічний погляд на можливості психоаналітичного літературознавства
20. Які напрямки компаративних досліджень, на Вашу думку, є найбільш продуктивними?
21. Поміркуйте, чому типологічні дослідження у літературознавстві вважають одними з найскладніших?
22. Як Ви розумієте проблему термінологічної впорядкованості сучасного літературознавства?
23. Спираючись на працю Ю. Лотмана, поясніть значення поняття «текст у тексті» і наведіть приклади цієї гіперриторичної конструкції
24. Як Ви розумієте вислів «Ризома проти Дерева» у філософському, мистецтвознавчому та літературному дискурсах?

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Друковані та Інтернет-джерела

Базові

1. Галич О. Теорія літератури : підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч.закл.] / Віталій Назарець, Євген Васильєв; за наук. ред. О. Галича. – Вид. 4-е, стер. – К. : Либідь, 2008. – 488 с.
2. Галич О. А. Історія літературознавства : [підручн. для філол.. спец.] / О. А. Галич. – Луганськ : Книжковий світ, 2009. – 266 с.

3. Література. Теорія. Методологія / [упоряд. і наук. ред. Данути Уліцької; пер. з пол. С. Яковенка]. – К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. – 544 с.

4. Мітосек З. Теорії літературних досліджень [Текст] / З. Мітосек; [пер. з пол., післямова В.І. Гуменюк, наук. ред. В.І. Іванюк]. – Сімферополь : Таврія, 2005. – 408 с.

5. Наливайко Д. С. Теорія літератури й компаративістика / Д. С. Наливайко. – К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. – 347 с.

7. Слово. Знак. Дискурс : Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. М. Зубрицької]. – Л. : Літопис, 2003. – 636 с.

8. Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ - початок ХХІ століття. / [упоряд. Б. Бакула, пер. С. Яковенка]. – К. : Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 531 с.

Допоміжні

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пітер Баррі / [пер. з англ. О. Погинайко ; наук. ред. Р. Семків]. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с. – (Серія „Пролегомени”).

2. Бровко О. О. Основи компаративістики: навч.-метод. посіб. для орг. самостійної роботи й підготов. до модульної роботи студ. спец. „Українська мова і література”, „Українська мова і література. Мова і література (англійська)”, „Українська мова і література. Мова і література (російська)”/ Олена Олександрівна Бровко. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012 – 215 с.

4. Будний В. Порівняльне літературознавство : підручник для студ. вищих навч. закл. / Будний Василь Володимирович, Ільницький Микола Миколайович. – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 430 с.

5. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле / Ева Доманська ; [перекл. з польськ. та англ. В. Склокін / ред. В. Склокін і С. Троян]. – К. : Ніка-Центр, 2012. – 264 с.

6. Зборовська Н. Психологія і літературознавство: Посібник / Зборовська Ніла Вікторівна. – К. : Академвидав, 2003. – 392с. – (Серія „Альма-Матер”).

7. Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / Нич Ришард / [О. Галета (пер.)]. – Л. : Літопис, 2007. – 316 с.

8. Фізер І. Філософія літератури / Фізер Іван М. – К. : НаУКМА ; Аграр Медіа Груп, 2012. – 217 с.

Довідкові

1. Енциклопедія постмодернізму ; [за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. – К. : Вид-во С. Павличко „Основи”, 2003. – 503 с.

2. Западное литературоведение XX века : энциклопедия / [Е. А. Цурганова (гл. науч. ред.)]. – М. : Intrada, 2004. – 560 с.

3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / [ред. А. Волков, О. Бойченко та ін.] ; Буковин. центр гуманіт. досліджень. - Чернівці :

Золоті литаври, 2001. – 634 с.

4. Літературознавство : словник основних понять ; [пер. з нім. А. Цяпа]. – Тернопіль : Богдан ; Штуттгарт – Ваймар : Й. Б. Метцлер, 2008. – 278 с. – („Metzler kompakt”).

5. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. – Т. 1. – К. : ВЦ „Академія”, 2007. – 608 с. – (Енциклопедія ерудита).

6. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. – Т. 2. – К. : ВЦ „Академія”, 2007. – 624 с. – (Енциклопедія ерудита).

7. Літературознавчий словник-довідник / [Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.]. – К. : ВЦ „Академія”, 1997. – 752 с.

Інформаційні ресурси

1. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика : [монографія] / Т. В. Бовсунівська. – К. : ВПЦ „Київ. ун-т”, 2010. – 180 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://shron.chtyvo.org.ua/Bovsunivska_Tetiana/Kognityvna_zhanrolohia_ta_poetyka.pdf

2. Постмодернізм : енциклопедія / [сост. А. А. Грицанов, М. А. Можейко]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/PostModern/_Index.php

4. Руднев В. П. Словарь культуры XX века : Ключевые понятия и тексты / Вадим Петрович Руднев. – М. : Аграф, 1997. – 384 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.ru/CULTURE/RUDNEW/slowar.txt>

4. Теорія літератури: е-бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://papusha.at.ua/index/0-6>

Робоча програма навчального курсу «Сучасна теорія літератури»

Укладач: Бровко Олена Олександрівна, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури, компаративістики і соціальних комунікацій Київського університету імені Бориса Грінченка

Сучасна теорія літератури. Програма навчальної дисципліни / Укладач
О. О. Бровко. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 23 с.